

Halina Mackiewicz

Nieborowa, pow. Chełm Lub. Stanowisko I

Informator Archeologiczny : badania 2, 19-20

1968

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

odpadków o pokroju mezolitycznym, kilku zabytków wyraźnie neolitycznych oraz małych, niecharakterystycznych fragmentów ceramiki prawdopodobnie neolitycznej /tłustawa glina o domieszce wyłącznie roślinnej, bądź nikłej domieszce mineralnej kwarcu i miki/. Materiały te wystąpiły w przemieszaniu. W jednej z jam znajdowało się palenisko z kamieni. Na podobieństwo tych wszystkich obiektów wskazują: zawartość kulturowa, wymiary /oś dłuższa ok. 2 m, głębokość do od. 40 cm poniżej spągu warstwy ornej/, orientacja /północ-południe/ i usytuowanie w bliskości jam eksplorowanych w latach ubiegłych. Obfitość mezolitycznych materiałów krzemienych w warstwie ornej, w który to poziom niewątpliwie wkopano kiedyś jamy oraz brak pewnych analogii, świadczą iż nie ma podstaw, by inwentarze z nich uzyskane uznać za nowe zespoły o charakterze przejściowym, "mezolityczno-neolitycznym". Właściwsza wydaje się interpretacja, że jamy reprezentują bliżej nieokreślone osadnictwo neolityczne, rozwijające się w miejscu zasiedlonym uprzednio przez ludność mezolityczną.

W warstwie kulturowej oraz w płytkich jamach pod nią zalegających u podnóża kulminacji /nad rz. Zuśnianka/ natrafiono na liczne fragmenty ceramiki późnorzymskiej.

NIEBOROWA, pow. Chełm Lub.
Stanowisko I

Zakład Paleolitu IHKM
PAN w Warszawie

Badania prowadziła Halina Mackiewicz. Finansowało
Towarzystwo Miłośników Ziemi Chełmskiej. Piąty se-
zon badań. Stanowisko piaskowe z okresu mezolitu.

Prace wykopaliskowe trwały od 24.VIII do 13.XI. Celem ich
było odkrycie dalszych czystych zespołów mezolitycznych. Wyeks-

plorowano trzy wykopy /6, 7, 8./ i szereg rowów sondażowych - wszystkie umieszczone na północnym stoku wału piaszczystego.

Wykop 6 /na N od sześćdziesięciu wykopu 5/ - dostarczył bardzo ubogich materiałów krzemianych i kwarcytowych, skupionych wokół ogniska jamowego, wyłożonego kamieniami. Ubóstwo sabytków nie pozwala na określenie ich przynależności kulturowej. Użytkowanie kwarcytu i formy dwóch rdzeni, mogłyby może wskazywać na jakieś związki z cyklem wiślańskim.

Wykop 7 /między dawnymi wykopami 3 i 4, w czasie eksploracji połączony z wykopem 3/ - odsłonił w iluwium silnym czystą, swartą, bogatą krzemienią podomową cyklu wiślańskiego. Inwentarz krzemienny, piaskowcowy i kwarcytowy zbliżony jest do materiału krzemniocy wiślańskiej, odkrytej w Nieborowej w 1966 r. Różnice widoczne są w proporcjach zbrojników /tegoroczne smukłe, bardziej w typie Svaerdborg/ i w stosunkach ilościowych między poszczególnymi grupami narzędzi. W ubiegłym roku, w pobliżu obecnie odkrytej krzemniocy, odsłonięto dwa ogniska, a przy nich ślady pracowni w której obrabiano kwarcyt i piaskowiec.

Wykop 8 /na N od dawnych wykopów 1 i 2/ - dostarczył podomowej krzemniocy, również cyklu wiślańskiego. Krzemnioca leżała na powierzchni deflacyjnej, w spągowych piaskach iluwium silnego, przykrytych współczesną nadminą, słabo zglebioną. Planigraficznie miała wyraźny, swarty sarys. W inwentarsu krzemienym uderza jednak dość duża niezgodność między półsurowcem użytym do wyrobu narzędzi a pozostałym materiałem półsurowcowo-odpadkowym. Najbliższe otoczenie krzemniocy nie zostało przebadane.

Tegoroczne odkrycia pozwalają na późniejszą charakterystykę cyklu wiślańskiego. Dostarczają też materiału do teoretycznego sagadnienia wydzielenia przemysłów w obrębie cyklu.

Badania stanowiska będą kontynuowane w przyszłym roku.